

EEN ERNSTIG BEZWAAR TEGEN HET GEBRUIK VAN GLAZEN BUISJES IN MOLLUSKEN-COLLECTIES

Toen ik onlangs een bezoek bracht aan het Natur-Museum Senckenberg te Frankfurt/Main om er enkele typen uit de collectie Boettger te vergelijken, heeft Dr. Zilch, toen hij zag dat al mijn zeldzaamheden in gewone glazen collectiebuisjes geborgen waren, mij op het volgende attent gemaakt.

Het glas waarvan de meeste buisjes gemaakt worden, moet gezien worden als een niet uitgekristalliseerde z.g. vaste vloeistof. Een van de samenstellende stoffen van het glas is een zuur, dat na verloop van geruime tijd aan de binnenzijde van het glas in de vorm van kleine kristalletjes uittreedt. Dr. Zilch liet mij hiervan voorbeelden zien en ook hoe dit zuur de in het buisje geborgen schelpen kan aantasten. Bij het zien hiervan realiseerde ik mij dat een deel van de buisjes in de collectie van het Natuurhistorisch Museum te Rotterdam hetzelfde verschijnsel vertonen en ook dat meerdere schelpjes duidelijk waren aangetast. Het betreft hier

materiaal verzameld door Schepman omstreeks 1890. Het is dus duidelijk dat dit verschijnsel optreedt binnen de tijd van omstreeks zeventig jaar en het moet verwacht worden dat ook het materiaal dat momenteel verzameld en in glazen buisjes opgeborgen wordt de kans loopt binnen zeventig jaar aangetast te worden door het uit het glas afkomstige zuur.

Dr. Zilch is thans bezig om in de reusachtige collectie althans de typen te redden. Hiertoe gebruikt hij nu kleine kokertjes van gelatine, welke hij met het etiket in een buisje van Jena-glas doet. Het is niet bekend of Jena-glas in dit opzicht beter voldoet, maar het is op het ogenblik de best verkrijgbare kwaliteit glas, dat steeds herkenbaar is aan een meest blauwe streep in de lengterichting van de buisjes.

Het leek me nuttig dit alles ter kennis van de leden der N.M.V. te brengen, aangezien toch niemand zijn materiaal binnen zo korte tijd zal willen zien verdwijnen. Overigens realiseer ik me dat het, vooral in wat grotere collecties, vrijwel onmogelijk zal zijn om al het tot op heden gebruikte glaswerk te vervangen. Ook weet ik niet of en waar de gelatinebuisjes in Nederland verkrijgbaar zijn. Mocht iemand hiermede op de hoogte zijn, dan houd ik me aanbevolen voor een berichtje.

Voorlopig verdient het aanbeveling voor typen, zeldzaamheden, de meeste land- en zoetwatermollusken en verder voor alle kleine of dunschalige mollusken een definitieve oplossing te zoeken. Een lapmiddel, dat voorlopig goed kan voldoen, lijkt me om het etiket dat in het buisje gaat zo groot te maken, dat de schelpjes nergens met het glas in aanraking kunnen komen, waarbij dan de bodem en de opening van de buis van een propje watten worden voorzien. In kleine collecties bestaat dan verder nog de mogelijkheid om alle buisjes zo om de dertig à veertig jaar geheel te vervangen door nieuwe.

Suggesties uit onze ledenkring lijken me hoogst welkom !

A.W. Janssen

Natuurhistorisch Museum, Rotterdam.